

1 מושגת the זאגט: - מה בין פסח הראשון לשני - The Mishnah lists two differences and four commonalities in the הלכות of ראשון ושני פסח. The Mishnah expresses the rules by formulating three categories, based on the following two Psukim regarding פסח שני: בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו על מצות ומורורים יאכלוהו: לא ישאירו ממנו עד בוקר ועצם לא ישברו בו ככל חוקת הפסח יעשו אותו - מצוות שבגופו - Anything intrinsic to the קרבן itself, such as צלי אש - roasting it, applies equally to both, based on the phrase: - ככל חקת הפסח יעשו אותו - The פסח ראשון shall be done according to all the Halachos of the קרבן שני.

-2- מצוות שעל גופו - Anything associated with the קרבן even though it's not intrinsic to it, such as eating it with מצה and מרור also apply to both based on the phrase: על מצות ומורורים יאכלוהו.

-3- מצוות שלא על גופו - Things totally separate from the קרבן, like the חמץ to own חמץ when bringing it and saying הלל when eating it, only applies to ראשון פסח, but not שני פסח, either based on the example the תורה gives of -a- ועצם לא ישברו בו מצוות שבגופו - implying that external הלכות would not apply, or based on the general phrase -b- יעשו אותו - which only includes מצוות שבגופו - intrinsic to the קרבן -

1 מה בין פסח הראשון לשני

פסח שני

בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו על מצות ומורורים יאכלוהו
לא ישאירו ממנו עד בוקר ועצם לא ישברו בו ככל חוקת הפסח יעשו אותו

2 מצוות שעל על גופו	3 מצוות שעל גופו	1 מצוות שבגופו
פסח ראשון שני	פסח ראשון שני	פסח ראשון שני
ועצם לא ישברו בו מצוות שבגופו	על מצות ומורורים יאכלוהו	ככל חקת הפסח יעשו אותו
יעשו אותו מצוות שבגופו		

2 The Gemara elaborates further on these Psukim: The Gemara specifies three examples of הלכות that apply to פסח שני: -1- על מצות ומורורים יאכלוהו - To eat it with מצה ומרור -2- לא ישאירו ממנו עד בוקר - Not to leave it until the next morning -3- ועצם לא ישברו בו - Not to break any bones -

If it only would have given one example we would have assumed that מצה ומרור, is a פרט וכלל ונעשה כלל מוסיף על הפרט - פרט that follows a כלל, which includes everything - The three examples are given to show that only Mitzvos that are similar to these three apply to פסח שני.

2 The Gemara specifies 3 examples of הלכות that apply to פסח שני

3 ועצם לא ישברו בו	2 לא ישאירו ממנו עד בוקר	1 על מצות ומורורים יאכלוהו
Not to break any bones	Not to leave it until morning	Eat it with מצה ומרור

If only 1 example
We would have assumed that ככל חקת הפסח יעשו אותו is a פרט וכלל ונעשה כלל מוסיף על הפרט

3 examples are given to show that only similar to these 3 apply to פסח שני

3 To further explain, the Gemara cites a Braisa which says that each one of these three examples is a different type of מצוה, and each individually teaches to include in פסח שני an additional גופו - an intrinsic or associated הלכה, and exclude from פסח שני an additional גופו - an external הלכה:

- על מצות ומורורים יאכלוהו - The requirement to eat it with מצה ומרור is a מצוה עשה. It similarly includes the מצוה עשה of מצה ומרור - to roast it, and excludes the מצוה עשה of מצה ומרור - to get rid of השבת שאור.

- לא ישאירו ממנו עד בוקר - The מצוה לא תעשה לא תעשה - לאו שניתק לעשה - a מצוה לא תעשה that can be rectified by doing a מצוה עשה - burning it. It similarly includes the מצוה עשה of מצה ומרור - לא תוציא ממנו לעשה - not to take it out of the location it is supposed to be eaten in, but excludes the מצוה עשה of מצה ומרור - לאו שניתק לעשה.

- עצם לא ישברו בו - The מצוה לא תעשה לא תעשה that cannot be rectified by an עשה, and similarly includes the מצוה עשה of מצה ומרור - לא תאכלו ממנו נא - not to eat it raw, but excludes the מצוה עשה of מצה ומרור - לא תשחט על חמץ דם זבחי - not to Shecht the פסח שני while owning חמץ.

3 בריתא:

על מצות ומורורים יאכלוהו מצוות שבגופו	צלי אש
לא ישאירו ממנו עד בוקר לאו שניתק לעשה	לא תוציא ממנו
עצם לא ישברו בו מצוות שבגופו	לא תשחט על חמץ דם זבחי

4 The Gemara continues to elaborate on some of the differences and commonalities of פסח ראשון and פסח שני:
 - הראשון טעון הלל באכילתו והשני אינו טעון הלל באכילתו
 We only have to say הלל while eating פסח ראשון, but not פסח שני,
 Because the Posuk in ישעיהו says;
 - השיר יהיה לכם כליל התקדש חג
 - Hallel is only said on a night that is טוב יום.

However,
 - זה וזה טעון הלל בעשייתן
 They both require הלל while Shechting it, either because the day time (when it is sheched) is not excluded in the פסוק, or simply that it cannot be that people would take a לולב or shecht a פסח קרבן without saying הלל!

4

Some of the differences of פסח ראשון & פסח שני

והשני אינו טעון הלל באכילתו	הראשון טעון הלל באכילתו
-----------------------------------	-------------------------------

השיר יהיה לכם כליל התקדש חג

ליל המקודש לחג טעון הלל

זה וזה טעון הלל בעשייתן

5 The Gemara continues;
 Both פסח ראשון and פסח שני are brought on שבת, but there is a מחלוקת whether פסח שני is brought בטומאה when the majority is טמא:

The תנא קמא holds it cannot be brought בטומאה because it's not logical to bring בטומאה if the entire reason we did not bring the פסח ראשון was because we did not want to bring it בטומאה.
 ר' יהודה holds it is brought בטומאה because after trying our best to avoid bringing it בטומאה, if we have no other choice, we will bring it בטומאה.

5

פסח שני Brought on שבת	פסח ראשון Brought on שבת
---------------------------	-----------------------------

מחלוקת

בטומאה is brought פסח שני when the majority is טמא

ר' יהודה BROUGHT בטומאה	תנא קמא CANNOT בטומאה
----------------------------	--------------------------

After trying to avoid בטומאה if no choice we will bring it בטומאה

It's not logical if not bringing פסח ראשון was because we did not want to bring it בטומאה

6 There is a מחלוקת regarding לינה - whether ר' יהודה holds that you have to spend the entire night of פסח שני in ירושלים like you do for פסח ראשון.

6

מחלוקת

ר' יהודה לינה

7 Before we continue with the next Mishnah let's summarize by reviewing the Mishnah at the beginning of the Daf:

Zugt di Mishnah;

מה בין פסח הראשון לשני

What are the differences between פסח ראשון and פסח שני?

1- הראשון אסור בכל יראה ובל ימצא והשני חמץ ומצה עמו בבית - On פסח שני one may not have חמץ in his house, while on פסח ראשון he may have חמץ in his house.

2- הראשון טעון הלל באכילתו והשני אינו טעון הלל באכילתו - פסח ראשון requires Hallel to be recited while eating it, while פסח שני does not require Hallel to be recited while eating it.

8 The Mishnah continues - However;

זהו זה טעון

Both פסח ראשון and פסח שני equally require the following:

1- הלל בעשייתו

Hallel to be recited during the שחיטה and עבודה

2- נאכלין צלי

They must be eaten roasted only

3- על מצות ומרורים

The פסח קרבן must be eaten with מצה and מרור

4- דוחין את השבת

They both override the שבת, in that they are brought even on שבת.

The Gemara adds;

5- לא תוציא ממנו

Not to take it out of the location it is supposed to be eaten in

Regarding the following 2 Halachos which apply on פסח ראשון, there is a Machlokes whether they apply on פסח שני.

1- פסח הבאה בטומאה

The פסח ראשון can be brought when רוב ציבור is טמא

Whether פסח שני can be brought בטומאה is a Machlokes

2- לינה

On פסח ראשון, as on other Yomim Tovim one is required to stay the night after Yom Tov before returning home

Whether לינה applies on פסח שני is a Machlokes

9 משנה זו אגט:

הפסח שבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבין וזבות נדות וילדות ואם אכלו פטורין מכרת

Even when פסח קרבן is brought בטומאה, like when the פסח is brought from a טמא, people who have the טומאה of ילדות cannot eat from it.

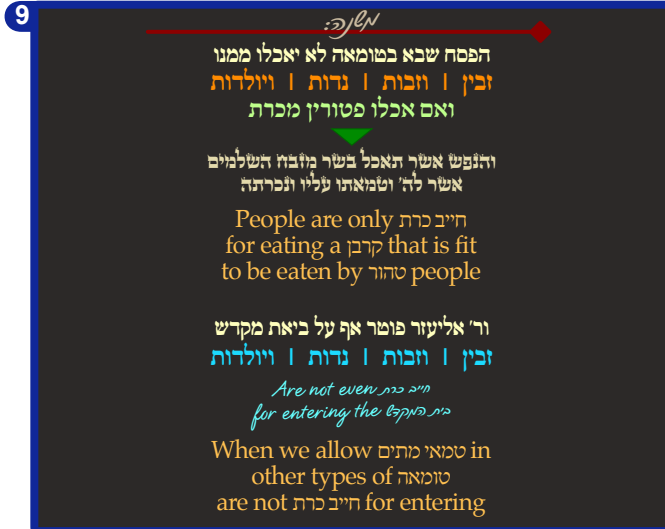
However, if they eat it we learn from the Posuk:

והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטמאתו עליו ונכרתה

That they are not חייב כרת because טמא people are only חייב כרת for eating a קרבן that is fit to be eaten by טהור people.

ור' אליעזר פוטר אף על ביאת מקדש

R' Eliezer holds that זב זבה נדה וילדות are not even חייב כרת for entering the המקדש בית המקדש because פסח קרבן is brought בטומאה when we allow טמאי מתים in, people with other types of טומאה are not חייב כרת for entering.

10 בעי רב יוסף דחקו טמאי מתים ונכנסו להיכל בפסח הבא בטומאה מהו קרבן טמאי מתים who are bringing the קרבן, and are therefore allowed to be in the עזרה, would be חייב כרת if they entered the היכל.
We have two versions of רבא's answer:

First, וישלחו מן המחנה implies וישלחו מן המחנה - there is a case where טמאי מתים are only sent out from part of the camp, which must mean that they can enter the עזרה, but would still be חייב כרת for entering the היכל.

Second, וישלחו מן המחנה... אל מחוץ למחנה may imply that the only time somebody is חייב כרת for entering the היכל is when he is excluded entirely from the מחנה, but when he is permitted in the עזרה he is not חייב כרת for entering the היכל.

11 בעי רב יוסף - continuing our discussion of a פסח that is brought בטומאה, Rav Yosef asks;
- דחקו טמאי מתים ואכלו אימורי פסח הבא בטומאה מהו? Is somebody חייב כרת for eating the אימורין of a פסח that is brought בטומאה, or do we treat the אימורין like the meat which is מותר?
רבא answers that we learn טמאת בשר from טמאת אימורין, therefore, when there is no איסור to eat the בשר בטומאה there is no איסור to eat אימורין בטומאה.

- בעי רבי זירא אימורי פסח מצרים היכא אקטרינהו R' Zeira asked where they burned the אימורין of the פסח in קרבן מצרים considering that there was no מזבח?
אביי says that they were treated like the meat and eaten roasted, because the only thing they had resembling a מזבח, was the doorposts where they put the blood, but they obviously could not burn the אימורים on the doorposts!

10 בעי רב יוסף דחקו טמאי מתים ונכנסו להיכל בפסח הבא בטומאה מהו?

1st
וישלחו מן המחנה
אילו מקצת מחנה
They can enter the עזרה but would still be חייב כרת for entering the היכל

2nd
וישלחו מן המחנה... אל מחוץ למחנה
עזרה בן המוחנה... when he is permitted in the עזרה he is not חייב כרת for entering the היכל

11 בעי רב יוסף דחקו טמאי מתים ואכלו אימורי פסח הבא בטומאה מהו?

רבא
We learn טמאת אימורין
טומאת בשר
Therefore בשר בטומאה when no איסור to eat the אימורין בטומאה there is no איסור to eat

אביי
בעי רבי זירא אימורי פסח מצרים היכא אקטרינהו?
Were treated like the meat and eaten roasted